

DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE ŽEN A KLIMATU

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

Funded by
the European Union

SOUHRNNÁ ZPRÁVA

Po celém světě i v rámci Evropské unie dochází k oslabování těžce vybojovaných práv žen a k ústupu od pokroku v oblasti genderové rovnosti. Tento trend provází úbytek prostoru pro občanskou společnost, snižování finanční podpory a sílící útoky na práva žen, zejména v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví.

Současně slábne politická vůle prosazovat ambiciózní klimatická opatření. Instituce i vlády ustupují od strategických plánů řešení environmentální krize a pod záminkou snižování administrativní zátěže či nákladů přistupují k „deregulaci“.

Dopady klimatické změny nejsou rovnoměrné. Nejvíce zasahují ženy a dívky, zejména ty, které čelí chudobě, konfliktům, vysídlení, diskriminaci či jiné marginalizaci. Tyto skupiny se často ocitají v první linii důsledků klimatické krize – od potravinové a vodní nejistoty až po nucené vysídlení a rostoucí zátěž neplacené péče.

Navzdory prokazatelně zásadní roli žen při řešení klimatické změny – včetně jejich přínosu ve vedoucích pozicích či v oblastech, jako je reporting udržitelnosti a ICT – zůstávají ženy nedostatečně zastoupeny v rozhodovacích procesech, a to i v těch, které formují klimatickou politiku.

Ženy navíc patří mezi skupiny nejvíce zasažené nejen samotnými dopady klimatické změny, ale i nevhodně navrženými zmírňujícími a adaptačními opatřeními, která nereflektují existující genderové nerovnosti.

Vyloučení žen z rozhodování tak nevede k neutralitě klimatické správy, ale k její neúplnosti.

Je proto nezbytné, aby instituce EU uznaly silné propojení mezi právy žen a klimatickou krizí. Účinná reakce na současné výzvy vyžaduje genderově citlivý přístup, který staví spravedlnost, rovnou účast a sociální soudržnost do centra spravedlivé transformace.

Za účelem lepšího pochopení systémových překážek v této oblasti realizovala Evropská ženská lobby dvouletý projekt „Ženy v klimatu“, zaměřený na posílení uplatňování genderového hlediska v klimatických politikách EU. Projekt propojil široké spektrum aktérstva ze šesti členských států (Rumunsko, Bulharsko, Česko, Nizozemsko, Portugalsko a Finsko), které shromáždilo data a důkazy o rozdílných dopadech klimatické změny na ženy a dívky. V každé z těchto zemí proběhly odborné diskuse a vznikla národní doporučení, jež tento dokument převádí do konkrétních návrhů na úrovni EU.

Analýza odhalila klíčové problémy a systémové bariéry, mezi něž patří zejména nedostatek dat členěných podle pohlaví v oblasti environmentálních politik, absence genderových dopadových analýz na národní i lokální úrovni a dlouhodobé podfinancování organizací působících na pomezí práv žen a klimatické spravedlnosti.

Aby bylo možné účinně čelit klimatické změně bez oslabování práv žen, předkládá Evropská ženská lobby soubor doporučení zaměřených na posílení institucionální integrace genderové rovnosti; zvýšení zastoupení žen a jejich smysluplné účasti na tvorbě politik; podporu financování a zaměstnanosti v zelené ekonomice; rozvoj vzdělávání a odborné přípravy; a zavedení efektivních mechanismů hodnocení a monitorování.

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nenesou odpovědnost.